

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
8 липня 2015 року №152-Н

Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра педагогіки та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор _____ проф. М. Є. Рогоза
25 грудня 2015 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни
«Етика та естетика»
для студентів напрямів підготовки

6.020303 – «Філологія»

6.030401 – «Правознавство»

6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність»

6.140101 – «Готельно-ресторанна справа»

6.140103 – «Туризм»

Інституту економіки, управління та інформаційних технологій,
факультету харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу.

Полтава – 2015

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Етика та естетика» для студентів напрямів підготовки: 6.020303 – «Філологія», 6.030401 – «Правознавство», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа», 6.140103 – «Туризм», 6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність» на I-II семестр 2015-2016 навчального року.

Укладач: С. О. Шара, к.пед.н., доц. кафедри педагогіки та суспільних наук Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри педагогіки та суспільних наук, протокол № 2 від 28.09.2015 р.
Завідувач кафедри _____ проф. В. Ю. Стрельніков

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи напрямку підготовки і спеціальності 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» протокол № 2 від 27 жовтня 2015 р.
_____ проф. Т. В. Капліна
(підпис)

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи напрямку підготовки і спеціальності 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» протокол № 2 від 24 грудня 2015 р.
_____ проф. М. В. Макарова
(підпис)

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи напрямку підготовки 6.020303 «Філологія» протокол № 2 від 21 грудня 2015 р.
_____ проф. Н. М. Бобух
(підпис)

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи напрямку підготовки 6.020303 «Правознавство» протокол № 2 від 24 грудня 2015 р.
_____ проф. Г. М. Лаврик
(підпис)

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи напрямку підготовки 6.030401 «Туризм» протокол № __ від __ вересня 2015 р.
_____ проф. Скляр Г. П.
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії науково-навчального центру _____ В. М. Забара
(підпис)

25 грудня 2015 р.

Зміст

Вступ.....	4
Розділ 1 Загальна характеристика навчальної дисципліни.....	6
Розділ 2 Робочий графік навчальної дисципліни.....	7
Розділ 3 Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами навчальних занять.....	8
Розділ 4 Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	9
Розділ 5 Самостійна робота студентів	13
Розділ 6 Методики активізації процесу навчання	15
Розділ 7 Система поточного і підсумкового контролю знань студентів.....	17
Розділ 8 Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни	19
Розділ 9 Перелік інформаційних джерел	20
перелік складових навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни «етика і естетика».....	23

ВСТУП

Під загальною назвою навчальної дисципліни «Етика та естетика» об'єднуються дві гуманітарні науки: етика – наука про мораль та естетика – про естетичне освоєння світу людиною.

У навчальному процесі вона виконує виховні, культуротворчі та просвітницькі функції. Дисципліна інтегрує в собі елементи гуманітарних знань (філософії, лінгвістики, літератури, педагогіки, психології, мистецтвознавства, культурології, історії, правознавства тощо) під кутом зору з'ясування морально-етичних та естетично-художніх закономірностей, морально-естетичної культури людських взаємин, висвітлення морально-екзистенційних передумов та особливостей персональних творчих пошуків у контексті морально-духовного буття і співжиття.

Мета викладання дисципліни – формування у студентів загальних уявлень про найважливіші етичні та естетичні категорії; систематизація знань про основні етапи розвитку теорії моралі; розкриття суті законів краси і гармонії, теорії і практики мистецько-художньої творчості; вироблення правильного розуміння сенсу і ролі моралі у професійній сфері, а також необхідних у фаховій діяльності естетичних критеріїв та художньо-творчих методів; розвиток сучасної етико-естетичної компетентності; сприяння з'ясуванню студентами власної культурної ідентичності; становлення морально-естетичної культури міжособистісних взаємин.

Завдання вивчення дисципліни – навчити студентів розуміти основні етичні та естетичні поняття, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих ситуаціях, виробити правильне розуміння морального аспекту фахової діяльності правознавця, вміння переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення категорії краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.

Предметом навчальної дисципліни мораль як форма індивідуальної та суспільної свідомості, загальні закономірності їх буття, а також чуттєве пізнання навколишньої дійсності з її різноманітними напрямками – природою, суспільством, людиною та її діяльністю в усіх життєвих сферах.

Структура навчальної дисципліни включає в себе один змістовий модуль, який систематизує питання історії розвитку етичної й естетичної думки, поняття і категорії етики та естетики, проблеми моральних цінностей сучасного життя та естетичної природи мистецтва.

Після закінчення цього курсу студенти мають **знати** змістове наповнення предмету етики та естетики та специфіку функціонування моральних та естетичних чинників у житті сучасного суспільства; моральні правила, норми, принципи поведінки, цінності духовного життя; основні етапи історичного розвитку моралі й основні етичні вчення; способи оволодіння досвідом, зберігання та передачі естетичного досвіду і базисних

цінностей; специфіку розвитку естетичних уявлень людства; естетичні категорії на підставі знання форм і типів культур, естетичної спадщини мислителів світу та України, сучасних естетичних уявлень; основні напрямки, стилі і жанри світового мистецтва; проблеми розвитку сучасного світового мистецтва і моралі.

Студенти повинні **вміти** пояснити зв'язок етики та естетики з іншими дисциплінами; оперувати у практичному житті головними етичними та естетичними категоріями і виявляти зміни їх предметного змісту і значення в умовах сучасного світу; осмислювати та оцінювати дійсність з точки зору категорій добра і зла, прекрасного та потворного, застосовувати фундаментальні поняття етики та естетики для правильної оцінки і розуміння конкретних соціальних явищ; мати уявлення про мету та функції моральних кодексів у різних сферах професійної діяльності; орієнтуватися в основоположних засадах різних видів прикладної етики (сімейної, національної, біоетики і ін.); усвідомлювати вплив моральних та естетичних факторів на сучасний суспільний поступ, розумітися на основних моральних колізіях сучасного світу, виявляти необхідність для молоді людини належного етико-естетичного виховання та для позитивних зрушень у розвитку українського суспільства; на практичному рівні володіти професійним етикетом і вміти будувати поведінку у професійних і міжособистісних стосунках..

Курс «Етика та естетика» пов'язаний з навчальними дисциплінами «Історія української культури», «Політологія», «Історія України», «Релігієзнавство», «Філософія», «Логіка», «Юридична деонтологія», які сприяють глибшому опануванню знань з названої дисципліни, засвоєнню етичних і естетичних норм, правил і цінностей.

У структурно-логічній схемі викладання правових дисциплін навчальна дисципліна «Етика та естетика» має розташовуватися після навчальних дисциплін «Історія української культури» та «Філософія».

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Етика і естетика» підготовки бакалаврів з напрямів підготовки: 6.020303 – «Філологія», 6.030401 – «Правознавство», 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа», 6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність» затвердженої Вченою радою університету 24 вересня 2015 року, протокол № 9.

Розділ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

«Етика і естетика» для студентів напрямів підготовки:

6.020303 – «Філологія», 6.030401 – «Правознавство», 6.140103 – «Туризм», 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа», 6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність»

Характеристика навчальної дисципліни
1. Кількість кредитів за ECTS 2
2. Кількість модулів: денна 1; заочна 1
3. У відповідності до навчального плану є вибірковою дисципліною
4. Курс: денна – 1; 2; заочна – 1
5. Семестр: денна – 1; 2; заочна 2
6. Денна форма навчання, годин: – загальна кількість: 72
– лекції: 2 семестр – 18
– практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 14
– індивідуальні заняття
– самостійна робота: 2 семестр – 30
– вид підсумкового контролю: 2 семестр – ПМК (залік)
– кількість годин на тиждень: 2 семестр – 2
7. Заочна форма навчання, годин: загальна кількість: 72; 1 семестр – 32; 2 семестр – 30
– лекції: 1 семестр – 2; 2 семестр – 4
– практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 6
– самостійна робота: 1 семестр 30, 2 семестр 30
– вид підсумкового контролю: 2 семестр – ПМК (залік)

Розділ 2

РОБОЧИЙ ГРАФІК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2. Робочий графік дисципліни «Етика і естетика» для студентів напрямів підготовки: 6.020303 – «Філологія», 6.030401 – «Правознавство», 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа», 6.140103 – «Туризм» 6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність»

Вид навчального заняття	Тижнів, годин											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Аудиторне – 32 год., у т.ч.:												
лекція - 18 год.	4	2	2	2	2		2	2	2			
практичне - 14 год.					2	2	2	2	2	2	2	
2. Самостійна робота студента – 30 год., у т.ч.		4	2	2	2	4	2	2	4	2	2	4
виконання домашніх завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
підготовка до практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1
3. Проведення модульної контрольної роботи											+	
4. Форма контролю: ПМК												+

Розділ 3

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ З РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Етика і естетика»
для студентів напрямів підготовки:
6.020303 – «Філологія», 6.030401 – «Правознавство»,
6.140101 – «Готельно-ресторанна справа», 6.140103 – «Туризм»,
6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність»

№	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять					Індивідуальні
		Аудиторні			Позааудиторні		
		Разом	лекції	семінари	ІКР	СРС	
Модуль 1 « Етика та естетика і цінності сучасного суспільства»							
1	Предмет, структура і завдання етики	7	2		1	4	
2	Основні етичні вчення	7	2	2	1	2	
3	Основні етичні категорії	7	2	2	1	2	
4	Моральні цінності духовного життя як основні проблеми етики	9	2	2	1	4	
5	Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації	7	2	2	1	2	
6	Предмет естетики: історія і теорія проблеми	7	2		1	4	
7	Естетична діяльність людини та її форми. Структура естетичної свідомості	7	2	2	1	2	
8	Основні естетичні категорії	9	2	2	1	4	
9	Мистецтво в структурі естетичної науки: сутність, природа, функції, принципи	9	2	2	1	2	
10	Історичні закономірності художнього розвитку. Метод і стиль у мистецтві	5			1	4	
Всього		72	18	14	10	30	

Розділ 4

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни
«Етика і естетика» для студентів напрямів підготовки:
6.020303 – «Філологія», 6.030401 – «Правознавство»,
6.140101 – «Готельно-ресторанна справа», 6.140103 – «Туризм»,
6.020105 – «Документознавство та інформаційна діяльність»

Назва розділу, модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного і лабораторного заняття	Обсяг годин	Навчально-методична література
1	2	3	4	5
<p>Тема 1. Предмет, структура і завдання етики Лекція 1</p> <p>1. Етика як філософська теорія моралі. 2. Мораль і моральне життя суспільства як предмет етики. Поняття <i>етика, етос, мораль, моральність, етикет</i>. 3. Етика як теорія моралі і компонент духовної культури. 4. Основні завдання етики на теоретичному й емпіричному рівнях. 5. Актуальні проблеми етики і їх значення для розв'язання загальнолюдських проблем.</p>	2			Література: 15. – С. 11-18; 19. – С.5-17; 20. – С. 7-27; 22. – С. 5-23; 24. – С. 4-22; 28. – С. 15-89; 38. – С.7-21; 48. – С. 3-15; 52. – С. 3-16.
<p>Тема 2. Основні етичні вчення Лекція 2</p> <p>1. Етико-філософські системи Стародавнього світу. 2. Основні моральні ідеї Старого Заповіту. Моральний зміст Нагірної Проповіді Ісуса Христа. Християнська етика як етика любові. 3. Етична думка Середньовіччя й Відродження. 4. Етика Нового і Новітнього часу.</p>	2	<p>Семінарське заняття 1. Основні етичні вчення</p> <p>1. Основні етапи історичного розвитку етичної думки. 2. Етико-філософські системи Стародавнього світу. 3. Основні моральні ідеї Старого Заповіту. Моральний зміст Нагірної Проповіді Ісуса Христа. Християнська етика як етика любові. 4. Етична думка Середньовіччя й Відродження. 5. Етика Нового і Новітнього</p>	2	15. – С. 18-25; 16. – С. 7-16; 19. – С.28-5; 20. – С. 24-37; 24. – С. 278-288; 28. – С. 345-381; 29. – С.322-344; 38. – С.23-55; 40. – 357 с; 48. – С. 235-278; 52. – С. 17-23.

<p>Тема 3. Основні етичні категорії Лекція 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про категорії етики як науки і моральної свідомості. 2. Добро і зло як осі системи координат морального простору. 3. Обов'язок як інструмент втілення добра. 4. Совість – центральний чинник моральної самосвідомості людини. 5. Честь і гідність у системі моральних імперативів, їх конкретно-історичний і загальнолюдський зміст. 	2	<p>Семінарське заняття 2. Основні етичні категорії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Добро і зло як осі системи координат морального простору. 2. Обов'язок як інструмент втілення добра. 3. Совість – центральний чинник моральної самосвідомості людини. 4. Честь і гідність у системі моральних імперативів, їх конкретно-історичний і загальнолюдський зміст. 	2	3. – С.35-162; 6. – 294 с.; 15. – С. 25-38; 16. – С.17-50; 19. – С.121-157; 20. – С. 57-102; 22. – С. 38-62; 24. – С. 289-311; 28. – С. 345-381; 29.– С.473-516; 38. – С.57-119; 48. – С. 314-333; 50. – С. 91-102; 52. – С. 24-35.
<p>Тема 4. Моральні цінності духовного життя як основні проблеми етики Лекція 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема свободи морального вибору. 2. Ціннісні рівні функціонування сенсів життя. 3. Щастя як найвища соціальна потреба людини. 4. Моральна цінність міжособистісних стосунків (дружба, любов, подружнє і сімейне життя). 	2	<p>Семінарське заняття 3. Моральні цінності духовного життя як основні проблеми етики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Свобода як моральна цінність. Вчинок, його сутність і місце в моральному виборі. Роль моральних ідеалів у процесі вибору. Воля як внутрішній вимір свободи. 2. Сенс життя і щастя. Страх смерті і шляхи його подолання. 3. Уявлення про щастя як мотив пошуку сенсу буття. щастя як найвища соціальна потреба людини. 4. Моральна цінність міжособистісних стосунків. <ul style="list-style-type: none"> – Дружба як інтимно-вибіркова форма стосунків між людьми. – Любов як вершина морального ставлення до особистості. – Кохання, подружнє і сімейне життя. 	2	3. – С.35-162; 15. – С. 38-49; 16. – С.50-103; 19. – С.158-180; 20. – С. 103-133; 22. – С. 63-93; 24. – С. 312-344; 28. – С.399-42; 37. – 245 с.; 38. – С.121-189; 52. – С. 36-48.
<p>Тема 5. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації Лекція 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Людина у сучасному світі: загальний характер суспільного розвитку та формування глобальної етики ХХ – початку ХХІ ст. 2. Людський вимір науки: новітні технології і відповідальність ученого. 3. Моральний зміст ставлення до природи як до мети і засобу людської діяльності. Поняття екосфери. 4. Етика «схиляння перед життям», етика ноосфери як умова виживання людства, збереження життя. 5. Мораль і насилля. 	2	<p>Семінарське заняття 4 Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етика науки: межі «дозволеного» у пізнанні. Аморальність принципу «мета виправдовує засоби». 2. Відчуження і споживацтво у ставленні до природи. Екологічна катастрофа та її реальні й очікувані наслідки. 3. Світ і виживання людства – першорядна цінність, категоричний імператив сучасності, питання життя і смерті людства. 4. Людство і ставлення до пам'яток давнини, скарбів духовної культури. 5. Ставлення до насилля як критична межа випробування людської моральності. 6. Історичний огляд практики смертної кари. Аргументи за і проти смертної кари. 	2	Література: 3. – С.163-257; 15. – С. 49-63; 16. – С.104-15; 19. – С.181-230; 20. – С. 134-161;; 22. – С. 94-143; 24. – С.345-377; 28. – С.415-45; 37. – 280 с.; 38. – С.208-289; 52. – С. 49-58.

<p>Тема 6. Предмет естетики: історія і теорія проблеми Лекція 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «естетика». Прекрасне як предмет вивчення естетики. 2. Місце естетики в системі сучасних наук. 3. Естетика ХХІ ст.: проблеми і завдання. 	2			<p>Література: 15. – С. 64-92; 20. – С. 162-185; 22. – С. 141-215; 23. – С. 325-382; 24. – С. 378-44; 26. – С. 177-187; 29.- С.473-516; 36. – С. 6-86; 39. – 35 с.; 48. – С. 314-335; 50. – С. 91-102; 52 – С. 59-73.</p>
<p>Тема 7. Естетична діяльність людини та її форми. Структура естетичної свідомості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа естетичних здібностей людини. 2. Структура естетичної свідомості. 	2	<p>Семінарське заняття 5. Естетична діяльність людини та її форми. Структура естетичної свідомості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа естетичних здібностей людини. Естетичне в природі і житті. 2. Мистецтво як специфічний вид естетичної діяльності.. 3. Естетичне почуття як початковий елемент естетичної свідомості. 4. Естетичний смак як здатність безпосереднього переживання і судження про естетичні цінності.. 5. Естетичний ідеал як уявлення про естетичну досконалість життя, досконали людину. Природа естетичного ідеалу. Ідеал як критерій естетичної оцінки. 	2	<p>Література: 15. – С. 93-103; 20. – С. 186-225 ; 22. – С. 215-255; 23. – С. 383-415; 24. – С. 444-480; 29. – С.516-548; 35. – 160 с.; 48. – С. 336-350; 50. – С. 104-114; 52. – С. 74-210.</p>
<p>Тема 8. Основні естетичні категорії Лекція 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Своєрідність естетичних категорій. 2. Естетичне як найбільш загальна категорія естетики. 3. Прекрасне і потворне. Уявлення про прекрасне і потворне і історії естетики. Естетизація потворного в модерністському мистецтві й естетиці ХХ ст. 4. Піднесене (високе) і нище (низьке). як категорія естетики. 5. Трагічне як естетичне відображення діалектики свободи і необхідності, суперечності між історичною необхідністю й об'єктивною неможливістю її реалізації. 6. Естетичне відображення суперечностей дійсності в комічному. Сміх як естетичний феномен. 	2	<p>Семінарське заняття 6. Основні естетичні категорії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорії гармонія і міра. Історичні теорії гармонії. 2. Гармонія, досконалість, цілісність як об'єктивні основи прекрасного. Історична змінюваність уявлень про прекрасне. 3. Потворне. Уявлення про потворне в історії естетики. Естетизація потворного в модерністському мистецтві й естетиці ХХ ст. 4. Піднесене (високе) і нище (низьке). 5. Основні трагічні колізії: трагедія старого, трагедія нового, трагедія помилки. Трагічне в мистецтві. Трагедія як жанр мистецтва. 6. Естетичне відображення суперечностей дійсності в комічному.. Почуття гумору. Сміх як естетичний феномен. 	2	<p>Література: 7. – 96 с.; 12. – 105 с.; 10. – 143 с.; 11. – 246 с.; 15. – С. 105-112; 20. – С. 249-297; 23. – С. 416-437; 24. – С. 481-505; 22. – С. 256-273; 29. – С.516-548; 52. – С. 215-237; 48. – С. 347-354.</p>

<p>Тема 9. Мистецтво в структурі естетичної науки: сутність, природа, функції, принципи Лекція 9</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мистецтво як особливий вид духовного виробництва і форма суспільної свідомості. 2. Предмет мистецтва. 3. Теорії походження мистецтва. 4. Художньо-образна мова мистецтва. Специфіка художньої творчості. 5. Твір мистецтва як єдність змісту і форми. 6. Творчий процес і його особливості. 7. Проблема класифікації видів мистецтва в історії естетики. 	2	<p>Семінарське заняття 7. Мистецтво як вид естетичної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мистецтво як відтворення, перетворення й оцінка дійсності. Основна суперечність мистецтва. 2. Художній образ як специфічна форма відображення дійсності в мистецтві. 3. Твір мистецтва як єдність змісту і форми. 4. Основні види мистецтва: декоративно ужиткове мистецтво, скульптура, архітектура, графіка, живопис, музика, художня література, театр, художній кінематограф. 5. Процес диференціації та інтеграції розвитку мистецтва. 	2	<p>Література: 15. – С. 107-112; . – С. 298-317; 22. – С. 274-288; 23. – С. 431-437; 24. – С. 495-503; 29. – С.549-565; 52. – С. 238-241; 48. – С. 354-357.</p>
<p>Тема 10. Історичні закономірності художнього розвитку. Метод і стиль у мистецтві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метод і стиль у мистецтві. 2. Основні етапи розвитку мистецтва. 3. Художня творчість доісторичної людини. 4. Калокагативний принцип естетичного розвитку в античності. 5. Тектонічна форма естетичного процесу в епоху Середньовіччя. 6. Основні напрями мистецтва Нового часу: <ul style="list-style-type: none"> – бароко в архітектурі, музиці та образотворчому мистецтві; – класицистичний ідеал гармонії; – романтична іронія і національні образи романтизму. 7. Театр як вид мистецтва. Особливості кінематографу як виду мистецтва. 				<p>Література: 15. – С. 107-112; . – С. 298-317; 22. – С. 274-288; 23. – С. 431-437; 24. – С. 495-503; 29. – С.549-565; 52. – С. 238-241; 48. – С. 354-357.</p>
Всього, годин	18		14	

Розділ 5

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до семінарських, практичних й індивідуальних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання. Студент за власним вибором може виконувати індивідуальні завдання для самостійної роботи – розробляти реферати, доповіді, науково-дослідну роботу, рецензувати статті, складати кросворди, готувати презентації.

I. Завдання репродуктивного рівня:

1. Скласти кросворд до семінарського заняття.
2. Скласти та оформити у відповідності із бібліографічними вимогами анотований список літератури до одного з питань для самоконтролю знань, модульного контролю та заліку.
3. Написати рецензію, провести презентацію останніх надходжень до бібліотеки ПУЕТ наукової літератури або журналів філософського змісту.

II. Завдання продуктивного рівня:

Аналітичний огляд наукової публікації: Скласти опорний конспект (розгорнутий план) та написати анотацію, рецензію однієї статті з наукового журналу філософського спрямування: «Мультиверсум. Філософський альманах», «Етика бізнесу», «Філософські науки», «Філософія. Культурологія», «Гуманітарний часопис», «Магістеріум. Культурологія тощо.

III. Завдання пошуково-аналітичного рівня

1. Підготування фрагменту лекції, семінарського заняття для проведення мікрОВикладання.

2. Виготовлення наочно-ілюстративних матеріалів до курсу (бланки для тестування, таблиці, схеми, рисунки, презентацію, аудіо-, відеозапис тощо).
3. Підготовка реферативної доповіді до семінарського заняття, індивідуально-консультативної роботи за тематикою вказаною у методичних порадах до вивчення кожної теми дисципліни.

IV. Завдання креативного рівня

Самостійна робота студентів вміщує виконання практичних завдань креативного рівня, в яких студент має продемонструвати здатність застосовувати теоретичні знання на практиці. Інша складова самостійної роботи цього рівня – науково-пошукова робота над доповіддю на конференцію, проведення емпіричного дослідження, участь в індивідуальному або груповому науковому проекті.

Розділ 6

МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Інтенсифікація навчального процесу при викладанні дисципліни повинна здійснюватися на основі використання активних методів навчання, що дозволяє, вирішити проблему зростаючого інформаційного навантаження на студентів, поліпшити якість засвоєння ними вивченого матеріалу.

Під час викладання дисципліни широко використовуються такі методики активізації навчального процесу:

- проблемні лекції, які переважно спрямовані на висвітлення основних змін у поглядах на природу психічного, виявлення основних причин психологічних проблем особистості та організації та способів їх подолання, а також ознайомлення студентів з науковою дискусією, що відбувається в психологічній літературі навколо визначення механізмів психічних явищ, процесів, властивостей та станів людини;
- міні-лекції, які проводяться переважно за допомогою розроблених структурно-логічних схем, які охоплюють основний зміст питання, що розглядається, у структурованому вигляді, що є найзручнішим та найефективнішим способом сприйняття студентами ємної інформації у короткі проміжки часу. Для наочного зображення структурно-логічних схем використовується мультимедійний проектор, ілюстративний матеріал (роздатковий, наприклад, таблиці, зразки тестів особистості та інтелекту тощо), дошка;
- робота в малих групах;
- застосування новітніх технічних засобів навчання як засобів унаочнення навчального матеріалу (у першу чергу – презентацій PowerPoint);
- презентація групою студентів розробленої ними теми, яка охоплює актуальні проблемні питання, з проведенням подальшої дискусії між іншими «малими групами», викладачем та експертами (яких визначає викладач), з тих питань, що виносяться на обговорення;

- моделювання міні-ситуацій (використання кейс-методу), вирішення практичних комунікативних ситуацій, які можуть виникнути в житті студентів. Застосування даної методики дає змогу студентам отримати певні навички саморегуляції та рефлексії, адаптувати теоретичні знання до практичних умов;
- ділова гра відповідно до розробленого сценарію.

Семінарські заняття з окремих тем планується проводити в формі семінарів-дискусій. На них студенти мають виступити з реферативними доповідями, повідомленнями, або захищати творчі проекти.

Розділ 7

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, семінарських (практичних, лабораторних), перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом семінарських занять, дискусійне обговорення проблемних питань з теми заняття, письмове складання студентами тестів та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки повноти та глибини аналізу розуміння проблеми.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються

за допомогою національної шкали оцінок.

Підсумковий контроль

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового модульного контролю (ПМК, залік). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Етика і естетика» дорівнює загальній оцінці за поточний модульний контроль. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Етика і естетика»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Етика і естетика»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	5
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових студентських клубах	5
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5

Розділ 8

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни:

- Дистанційний курс «Етика і естетика», якій розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі дистанційного навчання ПУЕТ: Семергей Н.В., Мешков О.М. Етика і естетика : Дистанційний курс [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vns.puet.edu.ua/>

Розділ 9

Перелік інформаційних джерел

Основна література

1. Естетика: навч. посіб. / М. П. Колесніков, О. В. Колеснікова, В. О. Лозовой та ін.; за ред. В.О. Лозового. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 208 с.
2. Етика : навч. посіб. / Т.Г. Аболина, В.В. Єфименко, О.М. Лінчук та ін. – К.: Либідь, 1992. – 328 с.
1. Етика: навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов та ін. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 224 с.
2. Левчук Л.Т., Оніщенко О.І. Основи естетики: навч. посіб. – К. : Вища школа, 2000. – 271 с.
3. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: навч. посіб. –3-тє вид. – К.: Либідь, 2001. – 384 с.
4. Мовчан В. С. Етика: навч. посіб. / К.: Знання, 2007 – 483 с. Петрушенко В. Л. та ін. Етика та естетика: навч. посіб. / Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2008.– 180 с.
5. Петрушенко В. Л., Савельєв В. П., Сурмай І. М. та ін. Етика та естетика. навч. посіб. / За ред. В. Л. Петрушенка. – Львів: Новий Світ-2000, 2011. – 304 с.
6. Сморгж Л.О. Естетика: навч. посібн. – К. : Кондор, 2007. – 334 с.
7. Юрій М. Ф. Етика: Підручник. – К. : Дакор, 2006. – 320 с.

Додаткова література

8. Аболина Т. Г. Исторические судьбы нравственности. – К. : Либідь, 1992. –194с.
9. Азаров Ю. П. Семейная подготовка. – М. : Просвещение, 1985. –448с.
10. Анисимов С. Ф. Мораль и поведение. – М. : Мысль, 1985. – 158с.
11. Блюмкин В. А Этика и жизнь. – М.: Политиздат, 1987. – 111с.
12. Бойко В. В. Счастье, семья, дети. – М. : Знание, 1980. – 64 с.
13. Волченко Л. Б. Гуманность, деликатность, вежливость и этикет. –М. : МГУ, 1992. – 115с.
14. Боров Ю. Эстетика. – М. : Политиздат, 1988. – 364с.
15. Гусейнов А. А., Ирлитц Г. Краткая история этики. – М. : Мысль, 1987. –589с.
16. Гулыга А. В. Немецкая классическая философия. – М. : Мысль, 1986. – 334с.
17. Добрынина В. И., Смоленцев Ю. И. Беседы по марксистско – ленинской этике. – М. : Просвещение, 1980. – 240 с.
18. Дробницкий О. Г. Понятие морали: историко-критический очерк. – М. : Наука, 1974. – 368 с .
19. Дубко Е. А. Идеал, справедливость, счастье. – М. : МГУ, 1989. –188с.

20. Ермоленко А. Н. Этика ответственности и социальное бытие человека. – К. : Наукова думка, 1984. – 198 с.
21. Злобина Е. Г. Общение как фактор личности. – К. : Наукова думка, 1982. – 115с.
22. Иванов В. Г. История этики древнего мира.– Л.: ЛГУ, 1980. – 224с.
23. История философии в кратком изложении. – М.: Мысль, 1991. –591с.
24. Історія філософії України /Підручник. – К. : Либідь, 1993. – 480с.
25. Канке В. А. Этика ответственности. Теория морали будущего. – М. : Логос, 2003. –352 с.
26. Коган М. С. Мир общения. – М. : Политиздат, 1988. – 315с.
27. Кон И. С. Дружба. – М. : Политиздат, 1987. – 350с.
28. Котов Д. М. Профессиональный долг. – М. : Знание, 1979. – 64с.
29. Краткий очерк истории философии. – М. : Мысль, 1981.– 927с.
30. Кропоткин П. А. Этика, – М. : Политиздат, 1991.– 436 с.
31. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття. – К.: Либідь, 1997. – 224 с.
32. Лекции по истории эстетики. – Л. : ЛГУ, 1973. – Кн.1. – 206с.
33. Лекции по истории эстетики. – Л. : ЛГУ, 1974.– Кн.2. –200с.
34. Ломачинська, І. М. Професійна етика: навч. посіб. для дистанц. навчання / за наук. ред. В. І. Ярошовця; Відкритий міжнар. Ун-т розвитку людини «Україна» – К., 2005. – 226 с.
35. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Аристотель и поздняя классика. – М. : Искусство, 1975. – 460с.
36. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Высокая классика. – М. : Искусство, 1974. – 420с.
37. Лосев А. Ф. Эстетика //Философская энциклопедия. В 5–ти т. – М. : Наука, 1964. –Т.5. – С.605.
38. Липский В. Н. Эстетическая культура личности. – М. : Знание, 1987. – 128с.
39. Малахов В.А. Искусство и человеческое мироотношение. – К. : Наукова думка, 1988. – 215с.
40. Майоров Г.Г. Этика в средние века. – М. : Мысль, 1986.– 431с.
41. Малахов В. А. Смысл жизни и нравственное отношение личности к миру.– М. : Знание, 1986.– 64с.
42. Матвеев В., Панов А. В мире вежливости. – М. : Искусство и люди, 1991. – 132с.
43. Мур Дж. Принципы этики. – М. : Прогресс, 1984. – 396с.
44. Мы живем среди людей: Кодекс поведения. – М. : Политиздат, 1989. – 382 с.
45. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили. – К. : Мистецтво, 1981. –288с.
46. Немировский В. Г. Смысл жизни: проблемы и поиски. – К. : Политиздат Украины, 1990. – 223с.
47. Никитич Л. А. Эстетика. – М.:ЮНИТИ– ДАНА, 2003. – 439 с.

48. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла. – М.– Л.:Итало–советское издательство «Сирин», 1990. Кн. 2. –С.1449–327.
49. Ночевник М. Н. Человеческое общение. М. : Политиздат, 1988. –126 с.
50. Нравственная культура личности. – К. : Вища школа, 1986. – 192 с.
51. Овсянников М. Ф. История эстетической мысли. – М. : Высшая школа, 1984. –336с.
52. Поліщук Ф. М. Григорій Сковорода. – К, : Дніпро, 1978. – 262с.
53. Рюриков Ю. Мед и яд любви. – М.: Молодая гвардия, 1990. – 447с.
54. Романов К. В. Об этике супружества. – М.: Знание, 1987. – 641с.
55. Словарь по этике. – М. : Политиздат, 1989. – 447с.
56. Современная западная философия: Словарь. – М. : Политиздат, 1991.– 414 с.
57. Соколов В. В. Европейская философия XV–XVIII вв. – М.: Высшая школа, 1984. –448с.
58. Соколов В.В. Средневековая философия. – М. : Вышш. школа, 1987. – 448с.
59. Соловьев В. С. Оправдание добра. Нравственная философия. – Сочинения: В 2–х т. – М. : Мысль, 1990. –Т.1. – 892с.
60. Соловьев В. С. Смысл любви. – Сочинения: В 2-х т. – М. : Мысль, 1990. – Т.2. – 882с.
61. Спиркин А. Г. Основы философии. – М. : Политиздат, 1988. – 592с.
62. Тайлор Э. Б. Первобытная культура. – М. : Политиздат, 1980.– 573с.
63. Татаркевич В. О счастье и совершенстве человека. – М. : Прогресс, 1981. – 367с
64. Трофименко В., Волгин А. Поговорим об этике. – М. : Московская правда, 1991. С.92–134.
65. Философская культура Украины и отечественная мысль XIX–XX вв.– К. : Наукова думка, 1990. – 265с.
66. Фромм Э. Душа человека. – М. : Республика, 1992. – 430с.
67. Чанишев А. Н. Курс лекций по древней и средневековой философии. – М. : Высшая школа, 1991. – 512с.
68. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування: навч.посібн. / Київ: Лібра, 2003. – 416 с. [http: // www.info-library.com.ua/books-book-170.html](http://www.info-library.com.ua/books-book-170.html)
69. Швейцер А. Культура и этика. – М. : Прогресс, 1973. – 344с.
70. Этика и психология семейной жизни /Под ред. И. В. Гребенникова. – М. : Просвещение, 1984. – 256с.
71. Этическая мысль /Отв.ред. А. А.Гусейнов. – М. : Политиздат, 1988. – 384с.
72. Этика: Энциклопедический словарь / Под ред. Р. А. Апресяна и А. А. Гусейнова – М. : Гардарики, 2001. – 671 с.
73. Шестаков В. П. Эстетические категории: опыт систематического и исторического исследования. – М. : Искусство, 1983. – 358с.

Інтернет-ресурси

74. Культурологія: підручники [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
75. Культурологія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
76. Ковбасенко Ю.І. Література постмодернізму: По той бік різних боків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://aelib.org.ua/texts/kovbasenko_postmodernism_ua
77. Постмодернізм. Енциклопедія // Сост. Грицанов А.А, Можейко М. А. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.infoliolib.info/philos/postmod/index.html>

ПЕРЕЛІК СКЛАДОВИХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИКА І ЕСТЕТИКА»

Навчальна програма.

Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Дистанційний курс.

Плани семінарських занять.

Навчальні завдання для практичних занять.

Збірник ситуаційних завдань (кейси).

Ділові ігри.

Індивідуальні завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання.

Завдання для контрольних робіт та методичні рекомендації до їх виконання для студентів заочної форми навчання.

Тести вхідного контролю знань студентів.

Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання.

Пакети завдань для проміжного контролю (відповідно до робочої навчальної програми):

Завдання для поточних контрольних робіт,
Модульний контроль (питання та модульні контрольні роботи),
Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання.
Підсумковий контроль знань студентів:
Питання для підготовки до ПМК (заліку),
Тематика науково-дослідної роботи студентів.